

QUALITY-MADE, MADE IN SWEDEN

Foto på Bildens Hus, fotomuseet i Sundsvall

Av Emil Heilborn 1900–2003

22 januari–24 mars 2005

Nu är den här, fotoutställningen med den kaxiga titeln QUALITY-MADE, MADE IN SWEDEN. Och nog är det kvalitet som präglar de cirka 130 fotografierna av Emil Heilborn från slutet av 1920-talet och 1930-talet. De invaderar fotomuseet och skapar en atmosfär omkring sig av nytänkande och framåtanda.

De modernistiska stildragen med influenser från rysk konstruktivism och Bauhaus är påtagliga. Heilborn sysslade inte med konst även om hans bilder i dag betecknas som konst. Han var reklam- och industrifotograf och höll även på med grafisk formgivning av till exempel bokomslag, annonser och affischer. Det finns en kraftfullt glad och smittande energi i bilderna som bör kunna få vem som helst att tro på framtiden. Världen är ny, industrin ska förse massorna med konsumtionsvaror och solen skiner på alla. Här finns också lugna naturbilder, till exempel hästen som drar ett timmerlass i skogen, fast i slutändan ska virket till industrin förstås. Den här stillsamma kraftfullheten finns även i flera industribilder. Ta till exempel bilden på alla mjölkkrukorna. Han gjorde också fotomontage, som i reklambilden för Läkerol. Ofta har han ritat en orange ram runt bilderna. Enligt utställningens curator Petter Östergren var det en trendgrej på 1930-talet att göra så.

Heilborn fanns representerad med fem bilder i Moderna museets utställning "Utopi och verklighet" om modernismen i Sverige (2000). En titt i utställningsboken ger ett intryck av att Heilborn stack ut redan på 1930-talet. Hans bilder är snäppet vassare, vinklarna något hårdare, de konstruktivistiska dragen tydligare än i bilder av andra fotografer som var verksamma i Sverige vid samma tid. I början av 1940-talet slutade Heilborn fotografera och började filma i stället. Kanske var hans fotokonst för modern för svenska förhållanden. De flesta bilderna är kopierade av Heilborn själv. Utställningen är producerad av Bildens Hus fotomuseet i samarbete med galleri Bilder till salu, Svenska Institutet och familjen Heilborn. En mindre version av utställningen har tidigare visats i Stockholm, St Petersburg, Moskva och Umeå.

Karin Kämsby